

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 4 Ιανουαρίου 2020
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ 1 (ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ)

A.1. Το συγκεκριμένο κείμενο αναφέρεται στους τρόπους που ασκείται ο διάλογος στο διαδίκτυο και ειδικότερα στα κοινωνικά δίκτυα. Αναλυτικότερα, στην τρίτη παράγραφο επισημαίνεται με συγκεκριμένα παραδείγματα η καταλυτική δύναμη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διαμόρφωση της ιστορικής πραγματικότητας. Επιπλέον, στην τέταρτη παράγραφο γίνεται λόγος για τις απόψεις που διακινούνται στα κοινωνικά δίκτυα είτε με τη μορφή ποικίλων σχολίων, είτε με τη μορφή λεκτικών διαπληκτισμών των χρηστών που αξιοποιούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως εργαλεία εκτόνωσης παρά ως δίαυλους ουσιαστικού διαλόγου και ανθρώπινης επαφής. (Λέξεις 82)

A.2.

- α.** Σωστό, 1§ «...ο άνθρωπος έχει τη ροπή να αποζητά την έγκριση των άλλων, την επιβεβαίωση και την επιδοκμασία...»
- β.** Λάθος, 4§ «... το κλίμα στις ανταλλαγές σχολίων στα κοινωνικά δίκτυα γίνεται πολλές φορές από ένθερμο έως και δηλητηριώδες.»
- γ.** Σωστό, 4§ «... ορισμένοι χρήστες των κοινωνικών δικτύων φαίνεται πως χρησιμοποιούν τα τελευταία για να εκτονώνονται...»
- δ.** Λάθος, 6§ «Οι άνθρωποι είναι λιγότερο πιθανόν να εκφράσουν την προσωπική τους άποψη και να εκτεθούν...»

B.1. Θεματική πρόταση: «Παρών», σε αυτό το πλαίσιο, δεν θα μπορούσε κανείς... συμμετοχος στα κοινά»

Λεπτομέρειες: «Πράγματι, πολλά έχουν γραφεί και ειπωθεί... προς την κάμερα»

Κατακλείδα: δεν υπάρχει/ δεν έχει.

Τρόπος ανάπτυξης: Η παράγραφος αναπτύσσεται με **Παραδείγματα**. Ειδικότερα, υπάρχει η ενδεικτική φράση «Πιο κλασικό παράδειγμα». Επίσης χρησιμοποιούνται παραδείγματα που σχετίζονται με σύγχρονα γεγονότα:

«οι εξεγέρσεις στον ισλαμικό κόσμο: πληροφορίες, μηνύματα-ενημερώσεις των ομάδων που συμμετείχαν στις διαδηλώσεις και τις κινητοποιήσεις ή για κρούσματα βίας από τα καθεστώτα που κινδύνευαν να χάσουν την ισχύ τους, ...»

«...όπως την πρόσφατη δήλωση Τούρκου υπουργού, σύμφωνα με τον οποίο οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να γελούν δημοσίως...»

«εκατοντάδες Τουρκάλες φωτογραφήθηκαν σε δημόσιους χώρους να γελούν φαρδιά- πλατιά προς την κάμερα».

Ο αρθρογράφος, επιλέγει αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης γιατί επιδιώκει να καταστήσει το κείμενό του πιο σαφές, κατανοητό και εύληπτο στον αναγνώστη. Επίσης, μέσω των παραδειγμάτων ο ίδιος ο συντάκτης εμφανίζεται ως γνώστης της πραγματικότητας και ενημερωμένος για το θέμα το οποίο πραγματεύεται. Ακόμη, με τα παραδείγματα ο συντάκτης επιδιώκει να πείσει το δέκτη για την ορθότητα της άποψής του. Τέλος, η χρήση παραδειγμάτων καθιστά το ύφος του κειμένου πιο παραστατικό και γλαφυρό.

Γ. Αγαπητοί συμμαθητές, αξιότιμοι καθηγητές, αγαπητοί γονείς, φίλες και φίλοι,

Ενδεικτικός πρόλογος: Όλοι μας, καθημερινά, χρησιμοποιούμε πια το διαδίκτυο και ειδικότερα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να εκφράσουμε κάθε συναίσθημα ή δράση που κάνουμε ή για να διατυπώσουμε και να «μοιραστούμε» τις απόψεις και τις θέσεις μας. Δεν θα ήταν λοιπόν υπερβολή να ισχυριστεί κανείς ότι ένας από τους κύριους χώρους άσκησης του διαλόγου του σύγχρονου ανθρώπου και ειδικότερα του νέου είναι τα κοινωνικά δίκτυα.

Κυρίως μέρος: Λαμβάνοντας υπόψη την παραπάνω παραδοχή, δράττομαι κι εγώ της ευκαιρίας να αναφερθώ στην προσφορά των παραπάνω μέσων στην ανάπτυξη και την καλλιέργεια του διαλόγου που συντελείται μέσω αυτών. Η προσφορά τους γενικότερα στον διάλογο μπορεί να συνοψιστεί στα εξής:

→ τα κοινωνικά δίκτυα διαθέτουν οικουμενικότητα γεγονός που τα καθιστά δίαυλο διάδοσης ιδεών και απόψεων σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης με άμεση συνέπεια την ανάπτυξη διαλόγου ανάμεσα σε διαφορετικούς ανθρώπους.

→ διαθέτουν διαδραστικότητα που επιτρέπει την αλληλεπίδραση πομπού-δέκτη, προσφέροντας αμφίδρομη επικοινωνία και παρέχοντας στον χρήστη τη δυνατότητα όχι μόνο να προσλαμβάνει αλλά και να μεταδίδει πληροφορίες σε πλήθος ανθρώπων.

→ επιτρέπουν το διάλογο με φίλους, ξεπερνώντας το πρόβλημα της έλλειψης χρόνου, του ρυθμού ζωής, του δύσκολου καθημερινού προγράμματος, των γεωγραφικών εμποδίων.

→ παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες να ανταλλάσσουν φωτογραφίες, σκέψεις και συναισθήματα με τους άλλους καθιστώντας το διάλογο ακόμη πιο παραστατικό και ζωντανό.

→ αποτελούν άμεσο και ανέξοδο τρόπο διαλόγου, αφού καταργούνται οι αποστάσεις, η επικοινωνία γίνεται δια ζώσης, στο φυσικό περιβάλλον του καθενός.

→ παρέχουν τη δυνατότητα για ιδιωτικό ή δημόσιο διάλογο. Οι νέοι κυρίως, ανταλλάσσουν τις ιδέες τους, ασκούν κριτική, συμμετέχουν στον πολιτικό βίο βιώνουν μια πιο άμεση μορφή δημοκρατίας.

→ μέσω της ανάπτυξης του διαλόγου επιτρέπουν στα πιο εσωστρεφή άτομα να εκφράσουν ευκολότερα τα συναισθήματά τους.

→ διευκολύνουν την απρόσκοπτη διακίνηση των ιδεών και μέσα από την επικοινωνία ενθαρρύνουν τη δραστηριοποίηση ευρύτερων ομάδων νέων πολιτών με κοινές ιδέες πάνω σε ζητήματα που τους απασχολούν και έτσι διευκολύνουν την συνεννόηση για ανάληψη κοινής δράσης.

→ μέσω του διαλόγου διευρύνουν τον τρόπο σκέψης, φέρνουν σε επαφή νέους με διαφορετικές απόψεις, κουλτούρες και πολιτισμούς.

→ ενισχύουν τον διάλογο αφού είναι ανοικτά και προσβάσιμα για όλους χωρίς μηχανισμούς λογοκρισίας ή περιορισμού στη μετάδοση και την πρόσληψη πληροφοριών.

→ χάρη στην πολυπλοκότητά τους καλλιεργούν το διάλογο αφού συνδυάζουν πολλές διαφορετικές μορφές επικοινωνίας, ενσωματώνοντας στη λειτουργία τους όλες τις δυνατότητες των παραδοσιακών μέσων ενημέρωσης (εικόνα, ήχος, γραπτός και προφορικός λόγος) και εισάγοντας νέες.

Ενδεικτικός επίλογος: Γίνεται λοιπόν σαφές από όσα αναφέρθηκαν πόσο σπουδαίο ρόλο διαδραματίζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην ανάπτυξη του διαλόγου. Ωστόσο, επειδή αποτελούν κομμάτι του διαδικτύου κρύβουν και πολλές παγίδες που εύκολα μπορούν να εγκλωβίσουν τους νέους. Χρειάζεται λοιπόν προσοχή και σύνεση στη χρήση τους για να αποδώσουν στο ακέραιο τον ρόλο για τον οποίο προορίζονται.

Σας ευχαριστώ για το χρόνο και την προσοχή σας.

B. ΚΕΙΜΕΝΟ 2 (ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ)

A.1. Η ηρώιδα επηρεάζεται ψυχοσωματικά από τη χρήση του κομπιούτερ στην εργασία της. Πρώτα από όλα νιώθει ζαλισμένη, αφού το κεφάλι της ισχυρίζεται ότι την πονάει (*βούιζε σα σμήνος*) ενώ υποφέρει η όρασή της αφού τα μάτια της είναι ταλαιπωρημένα από την έκθεσή τους στην οθόνη του υπολογιστή (*Τα μάτια της έτσουζαν...*). Παράλληλα συναισθηματικά είναι ταλαιπωρημένη και εξοντωμένη από την εργασιακή πίεση που υφίσταται (*Αναζήτησε διαφυγή ... η οθόνη της αίθουσας έδειχνε άλλους αριθμούς*) ενώ νιώθει ότι είναι υποτιμημένη και υποβαθμισμένη αφού οι άνθρωποι με τους οποίους συναλλάσσεται δεν την εκτιμούν ως άνθρωπο (*ο χρήστης δεν συνειδητοποιούσε πως βρισκόταν εκεί ζωντανή*). (Λέξεις 103)

B.1. Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν από τα παρακάτω σχήματα λόγου:

- άκουγε επί δύο ώρες τα παράπονα των πελατών μέσα από τα ακουστικά, (συνεκδοχή)
- το κεφάλι της βούιζε σα σμήνος από σφήκες (παρομοίωση)
- στην οθόνη του κομπιούτερ αναβόσβηναν μόνο κάτι πράσινοι αριθμοί (συνεκδοχή)
- Αναζήτησε μια διέξοδο, ωστόσο οι τοίχοι δεν πρόσφεραν κάποια διαφυγή (μεταφορά)

Κάθε σχήμα λόγου επιλέγεται από τη συγγραφέα με σκοπό να αποδώσει παραστατικά και γλαφυρά την κατάσταση της ηρώιδας, τις διακυμάνσεις της ψυχοσύνθεσής της, καθιστώντας τον λόγο της παραστατικό και ζωντανό ώστε να προσελκύσει την προσοχή του αναγνώστη και να διατηρήσει αμείωτο το ενδιαφέρον του.

B.2. Στοιχεία προφορικότητας του λόγου:

- Χρήση ευθέως λόγου, π.χ. «*Καλημέρα σας, είμαι η Έμα*»,
- Αυτούσια παράθεση ερωτήσεων «*πώς μπορώ να σας εξυπηρετήσω;*»
- Χρήση α΄ ενικού προσώπου στα ρήματα, π.χ. «*...Λυπάμαι.*»
- Βραχυπερίοδος λόγος, χαρακτηριστικό το απόσπασμα: «*Δύο λεπτά... Ο χρήστης άρχισε να φωνάζει.*»

Με τη χρήση των στοιχείων προφορικότητας στον λόγο το ύφος του κειμένου γίνεται απλό, λιτό, επιτρέποντας στον αναγνώστη να παρακολουθεί με άνεση την εξέλιξη της υπόθεσης.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Nλ1(α)**

- Γ. Όταν στέλνω διαδικτυακά μηνύματα σε φίλους μου και δεν μου απαντούν , αγνοώντας με, η αλήθεια είναι ότι επηρεάζομαι συναισθηματικά και νιώθω ότι για αυτούς δεν υπάρχω. Αισθάνομαι πρώτα από όλα αγωνία και φόβο γιατί πιστεύω ότι οι άλλοι δεν θέλουν να ασχοληθούν μαζί μου και τους ενδιαφέρει μόνο ο εαυτός τους. Συχνά σκέφτομαι μήπως έχω κάνει κάτι που τους ενόχλησε και είμαι ανασφαλής για τη συνέχιση της διαδικτυακής σχέσης μας. Ουσιαστικά τρομάζω στην ιδέα της μοναξιάς διότι αν δεν μου απαντήσουν δεν ξέρω σε ποιον να μιλήσω, με πτοεί το επικοινωνιακό αδιέξοδο στο οποίο είναι πιθανό να βρεθώ, διότι το διαδίκτυο είναι η μόνη μου διέξοδος. (Λέξεις 107)
- Οδηγία για τη διόρθωση : Η απάντηση είναι ενδεικτική. Ο μαθητής μπορεί να θέσει, ως άξονες λεπτομερειών, αντίστοιχα συναισθήματα απαξίωσης , ψυχικής έντασης, φόρτισης , π.χ. ενόχληση, θυμός, εκνευρισμός, στενοχώρια, λύπη κ.ά.